

3. HYPNABILITA

Otázky hypnability patří ke klíčovým bodům výzkumu hypnózy i hypnoterapeutické praxe. Již v devatenáctém století bylo známo, že hypnotický stav se vyskytuje v různých stupních a že ne každého lze do hypnózy uvést, případně, že to není ve všech případech stejně snadné či obtížné. Již tehdy došlo k přesunu zájmu od zvláštní schopnosti hypnotizéra ke zvláštní schopnosti hypnotizované osoby. Vědecká hypnologie současnosti jednoznačně preferuje výzkum problematiky spojené s pokusnými osobami, kdežto význam hypnotizéra, resp. jeho osobnostních předpokladů je považován za minimální, pracuje-li se ve standardních podmínkách.

Z moderních hypnologů věnuje značnou pozornost hypnabilitě Hilgard, který napsal monografii „Hypnotická susceptibilita“ (1965), čítající více než čtyři sta stran. Hypnabilita je pro Hilgarda cestou, kterou se snaží dospět k podstatě hypnózy. Píše o tom: „Sami se přibližujeme k problému z poněkud jiného hlediska. Otázkou není, co je podstatou hypnózy a jak je možná, ale spíše to, proč je jedna osoba hypnabilnější než druhá“.

Množství experimentálních prací v posledních dvou desetiletích nepřineslo očekávané jednoznačné výsledky. Byla vyvinuta řada nástrojů na měření hypnability, splňujících přísné psychometrické požadavky, avšak jsme v situaci, kdy dokážeme exaktně měřit zatím nepřesně vymezený fenomén. S podobnými paradoxy se setkáváme v psychologii poměrně často.

3.1. VÝMEZENÍ, VLASTNOSTI A INCIDENCE HYPNABILITY

POJETÍ HYPNABILITY

Do problematiky hypnability se promítá základní teoretická otázka o podstatě hypnózy tak, jak byla nastíněna v předchozí kapitole. Většinou je hypnabilita považována za zvláštní charakteristiku individua, za vlastnost úzce souvise-